4.10.2021

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: Vuoden 2022 TAE (HE 146/2021 vp)

Talousarvioesitys 2022

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan (pääluokka 31) määrärahat vuoden 2022 talousarvioesityksessä ovat noin 3,5 mrd. euroa, eli lähes sama kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa.

Vuoden 2022 talousarvioesitys noudattaa hallitusohjelman linjauksia. Liikenneväylien korjausvelan hallitseminen, väyläverkon kehittäminen, ilmastopolitiikka ja liikenteen päästöjen vähentäminen ovat esityksessä keskeisesti esillä.

Talousarvioesityksen suurimmat erät pääluokassa ovat perusväylänpito 1 369 milj. euroa, liikenneinvestoinnit (väyläverkon kehittäminen, elinkaarihankkeet, avustukset raideliikennehankkeisiin, yksityistieavustukset, maa- ja vesialueiden hankinnat) 659 milj. euroa, julkisen henkilöliikenteen ostot ja kehittäminen 105,7 milj. euroa ja valtionavustus meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamiseen 89 milj. euroa.

Perusväylänpidon määrärahaan sisältyy parlamentaarisen työryhmän esityksen mukainen 300 milj. euron pysyvä tasokorotus vuodesta 2020 alkaen. Tasokorotuksella pyritään hallitsemaan korjausvelkaa ja vähentämään sitä asteittain. Hallitusohjelman mukaisesti 20 milj. euroa pysyvästä tasokorotuksesta kohdennetaan teiden talvikunnossapidon parantamiseen erityisesti alueilla, joissa talvi asettaa suurimmat haasteet. Vuoden 2022 perusväylänpidon määräraha on Liikenne 12-suunnitelman mukainen. Väylävirasto laatii perusväylänpidon ohjelman, ns. perussuunnitelman, jonka pohjalta myös korjausvelan kehittymistä voidaan seurata. Pitkäjänteinen näkymä perusväylänpidon rahoitukseen on tärkeää, ja vain tällä tavoin väyläverkon korjausvelkaa voidaan vähentää suunnittelukaudella 2,8 mrd. eurosta 2,2 mrd. euroon vuoteen 2032 mennessä. Vaikutukset korjausvelan suuruuteen vuoden 2022 osalta ovat vähäiset. Perusväylänpidolla rahoitettavat merkittävimmät parannushankkeet ovat mukana Väyläviraston investointiohjelmassa. Liikenne 12-suunnitelman mukaisesti väyläverkon korjaukset ja parantamiset tukevat mm. elinkeinoelämän kilpailukykyä, kestävää liikkumista ja liikenneturvallisuutta.

Vuonna 2022 ei toistaiseksi ehdoteta aloitettavan uusia väylien kehittämishankkeita, sillä Väylävirasto on laatimassa Liikenne 12-suunnitelman mukaista investointiohjelmaa. Ohjelmaa tullaan jatkossa käyttämään pohjana talousarvioesityksissä. Talousarvioesityksen määrärahoilla jatketaan lukuisten jo aiemmin alkaneiden väyläinvestointien toteuttamista. Vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarviossa päätettiin kolmen uuden väylähankkeen käynnistämisestä; nämä hankkeet huomioiden vuonna 2022 määrärahaa käytetään 19 ratahankkeen, 13 tiehankkeen ja kolmen vesiväylähankkeen toteuttamiseen. Myös kehittämishankkeilla vaikutetaan osittain korjausvelan vähentämiseen.

Vuonna 2022 avustettavia joukkoliikennehankkeita ovat Länsimetron jatko Matinkylästä Kivenlahteen, Raide-Jokeri pikaraitiotie Helsingin Itäkeskuksesta Espoon Keilaniemeen, Tampereen raitiotie, Vantaan raitiotie, Turun raitiotie ja Helsingin seudun lähijunaliikennettä palvelevat varikot. Uutena kohteena rahoitetaan Länsi-Helsingin pikaraitioteiden

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

suunnittelua, johon myönnetään 4,26 milj. euron valtuus. Momentille esitetään yhteensä 39,7 milj. euron määrärahaa.

Liikenteen ja viestinnän palveluilla turvataan liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta sekä luodaan edellytyksiä liikennejärjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen kehittämiselle. Viestintäpalveluja ja viestintäverkkoja hyödynnetään merkittävässä osassa yhteiskunnan palveluiden tuottamisessa ja kulutuksessa. Liikenteen ja viestinnän palveluiden määrärahataso on vuonna 2022 suuruusluokaltaan edellisen vuoden tasolla. Valtion televisio- ja radiorahastoon tehtävään siirtoon tehdään noin 13,5 milj. euron indeksikorotus, jolloin määräraha on noin 557 milj. euroa.

Hallituksen keväällä hyväksymän fossiilittoman liikenteen tiekartan toimeenpano aloitetaan vuoden 2022 talousarviossa. Kävelyn ja pyöräilyn valtionavustukset ovat 4 milj. euroa. Vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivien ajoneuvojen hankintatukeen ja konversiotukeen myönnetään 6 milj. euroa. Julkisen henkilöliikenteen ostojen ja kehittämisen määrärahasta yhteensä 40,9 milj. euroa kohdentuu ilmastoperusteisesti sisältäen kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tuen.

Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitusta kohdennetaan useille momenteille. Kyberturvallisuuden tutkimukseen ja harjoitustoimintaan lisätään 3 milj. euroa liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenoihin. Digiradan kehitys- ja verifiointivaiheeseen kohdennetaan 4 milj. euroa ja sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittämiseen 2,5 milj. euroa. Laajakaistahankkeen jatkamiseen myönnetään 15 milj. euron määräraha.

Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot kasvavat edellisvuoteen verraten noin 13 milj. euroa. Lisäykset aiheutuvat lukuisista uusista lakisääteisistä tehtävistä tai niiden muutoksista, mm. Galileon PRS-palvelun toteuttaminen, tietoturvan kehittäminen kriittisillä toimialoilla ja vaarallisten aineiden kuljetuksen lainsäädännön muutokset. Lisäksi fossiilittoman liikenteen tiekartan toteuttamiseen lisätään 1 milj. euroa ja viraston toiminnan turvaamiseen 2 milj. euroa.

Ilmatieteen laitokselle esitetään vuodelle 2022 hallituksen kehyspäätökseen perustuen 4,8 milj. euron lisäystä suurteholaskennan kehittämiseen. Laskennalla parannetaan sääennusteiden tekemistä, ilmastomallinnusta ja tutkimusta. Väyläviraston toimintamääräraha kasvaa noin 1,8 milj. euroa, johtuen pääasiassa tehtävästä momenttisiirrosta.